

เอกสารประกอบการบรรยายครั้ง ๗-๘

วิชานิยม ค้ำประกัน จ้านอง จ้านำ

สมัยที่ ๗๐ ปี ๒๕๖๐

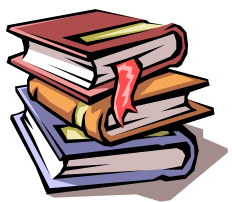
โดย

วิวัฒน์ ว่องวิวัฒน์ไวยะ

ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำกอง

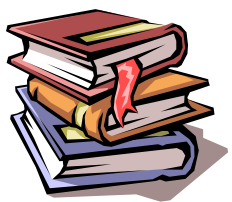
ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

อ้างอิงจากคำบรรยายเนติฯ ภาคกลางวันของท่านอาจารย์ปัญญา ธนอมรอด

คำำำ

๑. บทท่วำไป (อะไรและเพำงใด)(ม.๖๘๐ - ๖๘๕/๑)
๒. การใช้สิทธิของเจ้าหน้ำ (เรียกผู้คำำำชำระหน้ำ)(ม.๖๘๖)
๓. สิทธิและโทษของ ผู้คำำำ (ม.๖๘๗ - ๖๙๖)
๔. ความระงับ (หลุดพ้นหรือเลิก)(ม.๖๙๗ - ๗๐๑)

คำำำ

๓. สิทธิและโทษของผู้คำำำ (๕+๑)

๑) สิทธิไม่ชำระก่อนกำหนด(ม.๖๘๗)

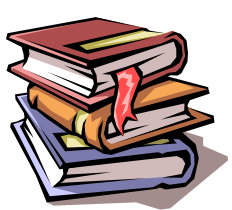
๒) สิทธิเคียงๆ (ม.๖๘๘ – ๖๙๐)

๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ตน.(ม.๖๙๑)

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ (ม.๖๙๔)

๕) สิทธิไต่เบี่ย (ม.๖๙๓, ๖๙๕, ๖๙๖)

๖) โทษของผู้คำำำ (ม.๖๙๒)

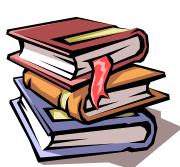
๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนังสือ ถน.(ม.๖๕๑)

- การตกลงลดหนังสือไม่จำเป็นต้องทำเป็นหนังสือ แต่ต้องไม่ถึงขนาดเป็น ส.ญ.ประนีประนอมๆที่ทำให้หนังสือประธานระงับ
- ตกลงก่อนหรือหลังปิดนิตยก็ได้
- ผู้ค้าฯ ไม่จำเป็นต้องมีส่วนร่วมกับการลดหนังสือก็ได้ แต่ให้ จน. มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้าฯ ทราบภายใน ๖๐ วัน นับแต่ตกลง
- ถ้า ถน.หรือ ผู้ค้าฯได้ชำระตามที่ลดครบ ผู้ค้าฯ หลุด

๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ลน.(ม.๖๕๑)

- ผู้ค้าฯ มีสิทธิชำระหนี้ภายใน ๖๐ วัน นับแต่ครบกำหนดชำระ เว้นแต่ จน.แจ้งผู้ค้าฯ ถึงข้อตกลงลดหนี้เลยกำหนดเวลาชำระ ผู้ค้าฯ มีสิทธิชำระภายใน ๖๐ วัน นับแต่ จน.มีหนังสือแจ้งผู้ค้าฯทราบ
- หนี้ถึงกำหนด ผู้ค้าฯ ขอชำระตามที่ลด จน.ไม่รับ ผู้ค้าฯหลุดพ้น ม.๗๐๑
- ข้อตกลงลดหนี้ที่สร้างขึ้นหลังผิดนัด แล้วขยายเวลาชำระหนี้ให้แก่ ลน. ไม่ถือเป็นการผ่อนเวลาตาม ม.๗๐๐
- ข้อตกลงที่เพิ่มภาระผู้ค้าฯ มากกว่า ม.๖๕๑ ว.๑ โฆษะ ตาม ว.๒
- ใช้กับ ส.ญ.ที่สร้างขึ้นก่อน กม.แก้ไขด้วยหากลดหนี้หลัง กม.แก้ไข
- นำไปใช้กับกรณีบุคคลที่ ๓ จำนองทรัพย์ด้วย ตาม ม.๗๒๗

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ (ม.๖๕๔)

- ยกข้อต่อสู้ของผู้ค้าฯ เอง เช่น ส.ญ.ค้าฯเป็นโมฆียะ, ส.ญ.ค้าฯ ไม่มีหลักฐาน, ส.ญ.ค้าฯ ขาดอายุความ(ส.ญ.ค้าฯ อายุความ ๑๐ ปี (ม.๑๕๓/๓๐)ฎ.๗๕๓๓/๕๕), ข้อต่อสู้ตาม ม.๓๐๐ เป็นต้น (ฎ.๒๑๔๑๓/๕๖)

- ยกข้อต่อสู้ของ ลน. เช่น ลน.ไม่ผิด ส.ญ., ลน.ชำระหนี้บางส่วน, หนี้ประธานขาดอายุความรวมถึง ม.๑๗๕๔ ว.๓ (ฎ.๒๖๕๕/๔๖, ๕๕๖๖/๔๔ เนติ ๕๕, ๖๑), (ฎ.๑๑๑๐/๕๕) หนี้ประธานระงับ, หนี้ประธานไม่มีหลักฐานการฟ้องฯ(เนติ ๔๕) ข้อต่อสู้ตาม ส.ญ.ประธาน(ฎ.๖๐๐๕/๓๓)

(ผู้จำนองยกข้อต่อสู้ของ ลน.ไม่ได้ เพราะไม่มี กม.บัญญัติไว้ (เนติ ๕๕))

ฎ.๒๑๔๑๓/๕๖ โจทก์กับบริษัท ค. ทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดย
ค. ผูกพันยอมรับผิดต่อโจทก์ในฐานะผู้ค้ำประกันและตามสัญญาจำนองที่
มีอยู่เดิม ต่อมา ค. ถึงแก่ความตาย ไม่ปรากฏว่าบริษัท ค. ตกเป็นผู้ผิดนัด
โจทก์ในฐานะเจ้าหนี้ไม่มีสิทธิเรียกให้กองมรดกของ ค. และจำเลยทั้งสาม
ในฐานะทายาทโดยธรรมของ ค. ซึ่งเป็นผู้ค้ำประกันและผู้จำนองประกัน
หนี้ของบริษัทดังกล่าวชำระหนี้แก่โจทก์ตาม ม.๖๘๖ กรณียังไม่ถือว่าโจทก์
ถูกโต้แย้งสิทธิ โจทก์จึงไม่สามารถใช้สิทธิทางศาลตาม ป.วิ.พ. ม.๕๕ ใน
การฟ้องบังคับให้กองมรดกของ ค. รวมทั้งจำเลยทั้งสามซึ่งเป็นทายาท
โดยธรรมของ ค. ให้รับผิดต่อโจทก์ในมูลหนี้ดังกล่าวได้

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ (ม.๖๕๔)

- หนี้ประธานเป็นโมฆะ ถ้าไม่บอกอ้างยังสมบูรณ์ ผู้ค้าฯ ต้องผูกพัน และ

ผู้ค้าฯ จะบอกอ้างไม่ได้ (ฎ.๑๑๕/๑๕)

- สน.สละประโยชน์แห่งอายุความ (ม.๑๕๓/๒๔) (ทำหลังขาดอายุความ)

ไม่มผลกับผู้ค้าฯ ผู้ค้าฯ ยังยกข้อต่อสู้ว่าหนี้ประธานขาดอายุความขึ้นต่อสู้ได้

- ข้อตกลงที่แตกต่างจาก ม.๖๕๔ เป็นโมฆะตาม ม. ๖๘๕/๑ (ฎ.๑๑๑๐/๕๕)

๕) สิทธิไถ่เบีย (ม.๖๕๓)

- ม.๖๕๓ ไถ่เบียจาก ลน. ทั้งต้นและดอกเบียที่ผู้ค้าฯ ชำระไปแล้วและผู้ค้าฯ มีสิทธิเรียกดอกเบียผิดนัดจากยอดเงินทั้งหมดที่ชำระไป เช่น จ่ายต้น ๕,๐๐๐ ดอก ๕๐๐ ไถ่เบีย ๕,๕๐๐ + ดอกผิดนัดจาก ๕,๕๐๐
- รวมถึงการที่ต้องเสียหายเพราะการกำกับนั้น (ฎ.๕๕๗/๒๘, ๔๒๐๕/๔๐, ๓๕๕๔/๕๔)
- ต้องชำระแทน ลน.ไปแล้วจริง ๆ (ฎ.๓๘๓๐/๕๒, ๑๓๑๕-๒๐/๓๘)
- ผู้ค้าฯ รับช่วงสิทธิ จน.ทั้งประกันแห่งนี้ ตาม ม.๖๕๓ ๖.๒ เช่น จำนำ, จำนอง (เฉพาะทรัพย์สินของ ลน.) (ฎ.๑๓๓๓๗/๕๖ กลับแนวเนติ ๓๐, ๔๐)) แต่ถ้าไม่ใช่ประกันแห่งนี้ไม่มีสิทธิ (ฎ.๑๐๗๐๐/๔๖)
- อายุความในการไถ่เบียคือ ๑๐ ปี ตาม ม.๑๕๓/๓๐ (ฎ.๔๕๗๘/๕๖)

**ฎ.๓๘๓๐/๕๒ สิทธิของโจทก์ที่ ๑ ที่จะไต่เบี่ยจำเลยที่ ๑ ใน
ฐานะที่โจทก์ที่ ๑ เป็นผู้ค้ำประกันนั้นจะเกิดขึ้นต่อเมื่อผู้ค้ำฯ ได้
ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้แทนลูกหนี้แล้วตาม ม.๖๕๓(ฎ.๒๑๐๘๔/๕๖)**

**ฎ.๑๓๑๕-๒๐/๓๘ การชำระหนี้โดยวิธีการที่โจทก์ยอมผูกพันตนเข้า
เป็นลูกหนี้ของ ๘. เพื่อชำระหนี้ของจำเลยอีกคนหนึ่งหาใช่เป็นการ
ที่โจทก์ชำระหนี้ให้แก่ ๘. เสร็จสิ้นแล้วไม่ ทั้งไม่ทำให้หนี้ระหว่าง
๘. กับจำเลยที่มีอยู่เดิมระงับสิ้นไปเพราะมิใช่เป็นการแปลงหนี้ใหม่
โดยการเปลี่ยนตัวลูกหนี้ ๘. ยังคงมีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยชำระหนี้
ดังกล่าวได้เช่นเดิม เมื่อตามคำฟ้องไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าโจทก์ได้
ชำระหนี้แทนจำเลยให้แก่ ๘. ไปแล้วหรือไม่เป็นจำนวนเท่าใด
โจทก์จึงยังไม่มีสิทธิฟ้องไต่เบี่ยเอาจากจำเลย**

ฎ.๑๓๓๓๓/๕๖ การที่จำเลยที่ ๒ จำนองที่ดินของตนเพื่อประกันหนี้เงินกู้ที่
จำเลยที่ ๑ ต้องชำระให้แก่ธนาคาร ก. เจ้าหนี้ เป็นการให้สัญญาต่อเจ้าหนี้ของ
จำเลยที่ ๑ ว่า หากจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระหนี้ก็ให้ธนาคารเจ้าหนี้ของจำเลยที่ ๑
บังคับจำนองเอาที่ดินของจำเลยที่ ๒ ได้ ต่างกับการค้ำประกันซึ่งโจทก์ผู้ค้ำ
ประกันสัญญาว่า ถ้าจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระหนี้ โจทก์จะชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ของจำเลย
ที่ ๑ โดยยอมรับผิดเป็นลูกหนี้ร่วมกับจำเลยที่ ๑ ลูกหนี้ ในกรณีของจำเลยที่ ๒
ต้องบังคับตามลักษณะจำนองซึ่งไม่มีบทบัญญัติให้นำ ม.๖๘๒ วรรค ๒ ในลักษณะ
ค้ำประกันมาใช้บังคับกับจำเลยที่ ๒ ให้ต้องรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกับโจทก์ซึ่ง
เป็นผู้ค้ำประกัน อีกทั้งไม่ใช่กรณีผู้ค้ำประกันหลายคนยอมตนเข้าค้ำประกันหนี้
รายเดียวกันอันจะต้องรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกันตาม ม.๖๘๒ วรรค ๒ อันจะทำให้
โจทก์รับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้บังคับจำนองกับที่ดินของจำเลยที่ ๒ ได้

ฎ.๔๕๗๔/๓๖ โจทก์และจำเลยเป็นผู้ค้าประกัน น. ในหนี้รายเดียวกัน จึงเป็น
ลูกหนี้ร่วมกันตาม ม.๖๘๒ ว.๒ เมื่อโจทก์ชำระหนี้แก่เจ้าหนี้แล้วย่อมรับช่วงสิทธิ
ของเจ้าหนี้ได้เบียดเอาแก่จำเลยได้กึ่งหนึ่งตาม ม.๒๒๕(๓) และ ๒๕๖ และยังมีสิทธิที่
จะไล่เบียดเอาแก่ น. เพื่อให้ชำระหนี้ทั้งหมดได้ตาม ม.๖๕๓ ว.๑ อีกด้วย เมื่อปรากฏ
ต่อมาว่าโจทก์ตกลงกับ น. ทำหนังสือสัญญากู้เงินมีข้อความว่า น.เป็นหนี้เงินกู้โจทก์
๔๐,๗๐๐บาท ถือได้ว่ามีหนี้ใหม่เกิดขึ้นตามสัญญากู้เงิน เป็นการแปลงหนี้ใหม่มีผลให้
หนี้ตามสิทธิไล่เบียดแก่ น.ระงับไป และความรับผิดชอบของจำเลยในฐานะผู้ค้าประกันหนี้
เดิมของ น.และในฐานะลูกหนี้ร่วมกับโจทก์ย่อมระงับไปด้วย สิ้นสิทธิไล่เบียด(เนติ๕๕)

- ผู้ค้าฯ สิ้นสิทธิไต่เบี้ย ๒ กรณี คือ ม.๖๕๕ และ ๖๕๖

(๑) ม.๖๕๕ ผู้ค้าฯ ละเลยไม่ยกข้อต่อสู้ของ ลน. ผู้ค้าฯ สิ้นสิทธิไต่เบี้ย เพียงเท่าที่ไม่ยกข้อต่อสู้ เว้นแต่ไม่รู้ และที่ไม่รู้ไม่ใช่ความผิดของตน (ฎ.๕๓/๒๒ ม.๖๕๕ ให้สิทธิแก่ ลน. ยกขึ้นเถียงผู้ค้าฯ ไม่ให้ไต่เบี้ย ลน.)

- ไม่ยกข้อต่อสู้ หมายถึง ไม่ให้การสู้คดี, จน. ทวงแล้วชำระฯ

- ข้อต่อสู้ของ ลน. เช่น ลน. ชำระหนี้บางส่วน, ไม่มีหลักฐานกู้, หนี้ประธานขาดอายุความ เป็นต้น

- ถ้าผู้ค้าฯ ไม่ยกข้อต่อสู้ของผู้ค้าฯ เอง ไม่สิ้นสิทธิไต่เบี้ย เช่น
ส.ญ. คำฯ เป็นโมฆียะ, ส.ญ. คำฯ ไม่มีหลักฐาน ฯ

(๒) ม.๖๕๖ ผู้ค้าฯ ชำระหนี้แทนโดยไม่บอก ลน. ลน. ไม่รู้ไปชำระซ้ำ
ผู้ค้าฯ ไม่มีสิทธิไต่เบี้ย ต้องไปเรียกคืนจาก จน. สถานฉกฉวยทรัพย์ได้
ตาม ม.๖๕๖ (ฎ.๕๒๔๑/๓๘ คนละยอด) (ถ้าผู้ค้าฯ บอกแล้วไต่เบี้ยได้)

๖) โทษของผู้ค้าฯ (ม.๖๕๒)

- เหตุให้อายุความสะดุดหยุดลง ม.๑๕๓/๑๔ เช่น ลน.ไปชำระหนี้บางส่วน
(ก่อนขาดอายุความ)ผลตาม ม.๑๕๓/๑๕ เริ่มนับอายุความใหม่(ฎ.๒๕๐๓/๕๑
๑๔๐๑๓/๕๘) และเป็นโทษเฉพาะผู้ค้าฯ (ฎ.๔๘๕๓/๔๕, ๑๐๐๕๕/๕๘)
- ผู้ค้าฯ ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงไม่มีผลถึง ลน.(ฎ.๑๔๓๘/๔๐ เนติ ๖๑)
- ผู้ค้าฯ หลายคน ผู้ค้าฯคนหนึ่งทำให้อายุความสะดุดหยุดลง ไม่มีผลถึง
ผู้ค้าฯ รายอื่น และไม่มีผลถึง ลน. (เทียบ ฎ.๑๔๒๘๑/๕๘)
- ลน.สละประโยชน์แห่งอายุความ (ม.๑๕๓/๒๔)(ทำหลังขาดอายุความ)
ไม่มีผลกับผู้ค้าฯ ผู้ค้าฯ ยังยกขึ้นสู้ได้ (เทียบ ฎ.๓๔๕๔/๔๕, ๑๔๕๓/๒๕)

ฎ.๑๘๘๓/๐๖ ข้อ ส.ญ.ค้ำฯ ที่ว่า เมื่อลูกหนึ่งตาย ผู้ค้ำฯ ยอมเข้าเป็นลูกหนึ่งร่วม มีความหมายว่าผู้ค้ำฯ ยอมเข้าเป็นลูกหนึ่งร่วมในหนี้ของลูกหนึ่งซึ่งจะตกทอดไปยังทายาทของลูกหนึ่งนั้นตามกฎหมาย เมื่อปรากฏว่าทายาทของลูกหนึ่งได้ทำหนังสือรับสารภาพหนี้ให้เจ้าหนี้ไว้ก่อนที่อายุความ ๑ ปี (ม.๑๗๕๔) ได้สิ้นสุดลง ผู้ค้ำฯ ก็ยอมเป็นลูกหนึ่งร่วมกับทายาทนั้นต่อไปตามจำนวนหนี้ที่ค้ำฯ ไว้และใช้อายุความตามมูลหนี้เดิมนั้น

ฎ.๑๔๒๘๕/๕๘ หนังสือรับว่าเป็นหนี้ (ทำหลังขาดอายุความ) เป็นเพียงการรับสภาพความรับผิดชอบโดยมีหลักฐานเป็นหนังสือ ไม่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลง ไม่เป็นโทษแก่ผู้ค้ำฯ ตาม ม.๑๕๓/๒๘ ว.๒

คำฯ

๔. ความระงับ (หลุดพ้นหรือเลิก)

๑) จน.กระทำให้ผู้คำฯ ไม่อาจเข้า
รับช่วงสิทธิอันให้ไว้แก่ จน. (ม.๖๕๗)

๒) หนี้ประธานระงับสิ้นไป (ม.๖๕๘)

๓) คำฯ กิจการเนื่องกันฯ ไม่จำกัดเวลา
ผู้คำฯ เลิกคราวอันเป็นอนาคต(ม.๖๕๙)

๔) คำฯ หนี้ต้องชำระ ณ เวลาแน่นอน
จน.ยอมผ่อนเวลาให้แก่ ถน. (ม.๗๐๐)

๕) ผู้คำฯ ขอชำระเมื่อถึงกำหนดชำระ
จน.ไม่ยอมรับชำระหนี้ (ม.๗๐๑)

๑) ม.๖๕๗

- จำนอง จำนำ บุริมสิทธิฯ ต้องให้ไว้ก่อนหรือขณะทำ ส.ญ.ค้ำฯ ถ้าให้ไว้หลังทำ ส.ญ.ค้ำฯ แม้ จน.ปลดจำนอง ผู้ค้ำฯ ไม่หลุด
- รวมสิทธิยึดหน่วง แต่ไม่รวมสิทธิที่ไม่อยู่เหนือทรัพย์สิน เช่น การยึดโฉนด ถ้า จน.คืนโฉนด ไม่เข้า ม.๖๕๗ (ฎ.๒๗๑๘/๑๕) หรือสิทธิเบิกเงินจากบัญชีเงินฝากเพื่อหักหนี้ ไม่ใช่สิทธิตาม ม.๖๕๗ (ฎ.๑๒๕/๔๔) (ไม่ส่งมอบไม่เป็นจำนำไม่เข้า ม.๖๕๗เนติ๕๑)
- ม.๖๕๗ ไม่ใช่ กม.เกี่ยวกับความสงบฯ ยกเว้นได้ (ฎ.๘๓๗๐/๕๑)
- หลุดเพียงเท่าที่ผู้ค้ำฯ เสียหาย (เนติ ๓๐, ๓๓, ๔๐, ๕๔, ๕๗)

ฎ.๕๕๔๔/๕๕ หนังสือประธานระงับไป ส.ญ.จำนองจึงระงับสิ้น
ไปด้วยตาม ม.๗๔๔(๑) จำเลยผู้รับจำนองไม่อาจหวังเหนี่ยว
ถือสิทธิใดๆ ใน ส.ญ.จำนองและทรัพย์สินที่จำนองไว้ได้อีก การที่
จำเลยจดทะเบียนปลดจำนองให้แก่ อ. และ ว. จึงเป็นการกระทำ
ไปตามหน้าที่ของ จน.ผู้ที่ได้รับชำระหนี้ครบถ้วนแล้ว ย่อม
ต้องคืนทรัพย์สินซึ่งเป็นหลักประกันการชำระหนี้แก่เจ้าของทรัพย์สิน
การกระทำของจำเลยจึงหาเป็นละเมิดต่อโจทก์ไม่ และหาเป็นการ
กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันไม่อาจเข้ารับช่วง
ในสิทธิจำนองที่ได้ให้ไว้แก่ จน.ตาม ม.๖๕๗ ไม่ เพราะมาตรา
ดังกล่าวเป็นกรณี จน.กระทำให้สิทธิหรือจำนองที่มีเพื่อประโยชน์
ในการได้รับชำระหนี้ลดน้อยลงก่อนการได้รับชำระหนี้จนครบ

ฎ.๑๓๓๓๓/๕๖ การที่จำเลยที่ ๒ จำนองที่ดินของตนเพื่อประกันหนี้เงินกู้ที่
จำเลยที่ ๑ ต้องชำระให้แก่ธนาคาร ก. เจ้าหนี้ เป็นการให้สัญญาต่อเจ้าหนี้ของ
จำเลยที่ ๑ ว่า หากจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระหนี้ก็ให้ธนาคารเจ้าหนี้ของจำเลยที่ ๑
บังคับจำนองเอาที่ดินของจำเลยที่ ๒ ได้ ต่างกับการค้ำประกันซึ่งโจทก์ผู้ค้ำ
ประกันสัญญาว่า ถ้าจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระหนี้ โจทก์จะชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ของจำเลย
ที่ ๑ โดยยอมรับผิดเป็นลูกหนี้ร่วมกับจำเลยที่ ๑ ลูกหนี้ ในกรณีของจำเลยที่ ๒
ต้องบังคับตามลักษณะจำนองซึ่งไม่มีบทบัญญัติให้นำ ม.๖๘๒ วรรค ๒ ในลักษณะ
ค้ำประกันมาใช้บังคับกับจำเลยที่ ๒ ให้ต้องรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกับโจทก์ซึ่ง
เป็นผู้ค้ำประกัน อีกทั้งไม่ใช่กรณีผู้ค้ำประกันหลายคนยอมตนเข้าค้ำประกันหนี้
รายเดียวกันอันจะต้องรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกันตาม ม.๖๘๒ วรรค ๒ อันจะทำให้
โจทก์รับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้บังคับจำนองกับที่ดินของจำเลยที่ ๒ ได้

๒) ม.๖๕๘

- หนังสือประธานระเบียบ เช่น ระเบียบตาม ม.๓๑๔ – ๓๕๓ ผู้ค้าฯ หลุด
- การที่ ลน.ทำหนังสือรับสภาพหนังสือไม่ทำให้หนังสือประธานระเบียบ ผู้ค้าฯ ยังต้องรับผิดชอบ ฎ.๓๕๓/๕๐,๖๐๐๒/๔๕ (เนติ๖๕)
- ถ้า จน.ลน.ทำ ส.ญ.ประนีประนอมยอมความ หนังสือระเบียบ ผู้ค้าฯหลุด (ฎ.๖๓๔๓/๓๘) หรือทำ ส.ญ.ยอมในศาลพิพากษาตามยอม หนังสือระเบียบ ผู้ค้าฯหลุด (ฎ.๑๕๘๔๑/๕๕,๑๒๗๑๑/๕๘(ป) กลับแนวเดิม)(เนติ๖๐)
- ถ้า ลน.ไม่มีหนังสือที่ต้องรับผิดชอบ ผู้ค้าฯ ก็ไม่ต้องรับผิดชอบด้วย
- กรณี จน.หมดสิทธิบังคับคดี ผู้ค้าฯหลุด(ฎ.๑๕๐๗/๓๘,๑๑๐๖๕/๕๔)
- คืบ ส.ญ.ค้าฯโดยผิดหลงผู้ค้าฯไม่หลุด (ฎ.๒๗๕๐/๔๕ (พช๕๐), ๔๑๔/๓๖, ๒๘๕๖/๕๘, ๘๐๔๔/๕๕)
- ข้อตกลงที่แตกต่างจาก ม.๖๕๘ เป็นโมฆะตาม ม.๖๘๕/๑

ฎ.๑๒๖๘/๕๕ คำประกันเป็นสัญญาที่ผู้คำประกันยอมผูกพันตนต่อเจ้าหนี้ เพื่อชำระหนี้ในเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ ผู้คำประกันหาได้มีหนี้ที่จะต้องปฏิบัติ ต่อเจ้าหนี้โดยอาศัยความสามารถหรือคุณสมบัติบางอย่างซึ่งต้องกระทำเป็นการเฉพาะตัวไม่ ผู้คำประกันมีความผูกพันต้องชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ในเมื่อ ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้อันเป็นความผูกพันในทางทรัพย์สินเท่านั้น ด้วยเหตุนี้เมื่อ พ. ทำสัญญาคำประกันการชำระหนี้เงินกู้ของจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นหนี้อันสมบูรณ์ ตาม ม.๖๘๑ ว.๑ แม้ขณะที่ พ. ถึงแก่ความตาย จำเลยที่ ๑ ผู้กู้ยังไม่ผิดสัญญา หรือผิดนัดก็ตาม สัญญาคำประกันก็หาได้ระงับไปเพราะความตายของ พ. ไม่ สิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบต่าง ๆ ตามสัญญาคำประกันที่ พ. ทำกับโจทก์จึง เป็นมรดกตกทอดแก่ทายาทตาม ม.๑๕๕๕ ว.๑, ๑๖๐๐ (ฎ.๒๕๑๐/๕๕)

ฎ.๘๖๗/๒๓ จำเลยที่ ๓ ทำ ส.ญ.ค้ำฯ ให้ไว้กับโจทก์
ว่า หากเช็คที่จำเลยที่ ๑ นำมาขายลดให้โจทก์เรียกเก็บ
เงินไม่ได้ จำเลยที่ ๓ ยอมร่วมรับผิดชอบใช้เงินให้แก่โจทก์
ต่อมาเช็คที่จำเลยที่ ๑ นำมาขายลดให้โจทก์เรียกเก็บเงิน
ไม่ได้ จำเลยที่ ๓ ย่อมมีความรับผิดชอบตาม ส.ญ.ค้ำฯ การ
ที่จำเลยที่ ๑ และ ที่ ๒ ร่วมกันส่งจ่ายเช็คฉบับใหม่เพื่อ
ชำระหนี้เงินที่โจทก์เรียกเก็บไม่ได้ จึงเป็นการชำระหนี้
อย่างอื่นแทนการชำระหนี้เป็นเงินหาใช่เป็นการแปลงหนี้
ใหม่ไม่ เมื่อเช็คฉบับใหม่ขึ้นเงินไม่ได้หนี้ที่จำเลยที่ ๓
จะต้องรับผิดชอบจึงยังไม่ระงับ จำเลยที่ ๓ ต้องร่วมรับผิด
กับจำเลยที่ ๑ ใช้เงินจำนวนดังกล่าวแก่โจทก์

๓) ม.๖๕๕

(๑) ต้องเป็นกิจการอันเนื่องกันไปหลายคราว

- ส.ญ.เบิกเงินเกินบัญชี, ส.ญ.ค้ำฯ ลูกจ้างทำงาน
- การค้ำฯ เพื่อกิจการกู้ยืมเพียงครั้งเดียว ผู้ค้ำฯ ไม่มีสิทธิ

บอกเลิก (ฎ.๑๘๔๑/๐๖เนติ๖๓)

(๒) ต้องค้ำฯ ไม่มีจำกัดเวลา (ถ้ามีจำกัดเวลาเลิกไม่ได้)

(๓) บอกเลิกเพื่อคราวอันเป็นอนาคตแล้ว หนี้หลังจาก
นั้นไม่ต้องรับผิดชอบ แต่หนี้ก่อนบอกเลิกต้องรับผิดชอบ(เนติ ๒๐)

- หนี้มีก่อนบอกเลิก ผู้ค้ำฯ ต้องรับผิดชอบ (ฎ.๑๖๔๑/๐๘)
- บอกเลิกแม้ จน.ไม่ยอม ผู้ค้ำฯ ก็ไม่ต้องรับผิดชอบ

(ฎ.๑๕๔๕/๓๓, ๒๕๓๖/๕๒)

- บอกเลิกด้วยวาจาก็ได้ มีผลเมื่อไปถึง จน.

- ข้อตกลงที่แตกต่างจาก ม.๖๕๕ โหม้ตาม ม.๖๘๕/๑

๔) ม.๓๐๐

- จน.ผ่อนเวลา (ม.๓๐๐) (มีกำหนดเวลาฯ แน่นอน + จน.ผ่อนเวลา = ผู้ค้ำฯ หลุด)

(๑) หนี้ต้องมีกำหนดเวลาชำระหนี้แน่นอนตามวันปฏิทินหรือนับได้ตามวันปฏิทิน (หนี้ไม่มีกำหนดเวลาฯ แน่นอน จน.ผ่อนเวลาให้ ผู้ค้ำฯ ไม่หลุด)

- ชำระหนี้ประมาณเดือน ต.ค.๔๔ หรือชำระภายใน ๖ เดือน เว้นแต่ผู้ให้กู้จะมีคำสั่งอย่างอื่น ถือว่าไม่มีกำหนดเวลาแน่นอน (ฎ.๑๑๐๓๖/๕๓,๑๘๒๑/๕๔)

- ฎ.๔๑/๐๒ ลน.ยอมให้ จน.หักเงินเดือนผ่อนใช้หนี้ละเมิดไม่เป็นการผ่อนเวลาที่จะทำให้ผู้ค้ำฯพ้นความรับผิดชอบเพราะไม่มีกำหนดแน่นอนว่าต้องชำระหนี้เมื่อใด

- ฎ.๖๒๓๓/๓๘ ตาม ม.๓๐๐ ที่จำเลยที่ ๒ คำประกันจำเลยที่ ๑ ต่อโจทก์ว่าหากจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นลูกจ้างทำให้โจทก์ซึ่งเป็นนายจ้างเสียหาย จำเลยที่ ๒ ยอมชดใช้ค่าเสียหายให้แก่โจทก์นั้นมิได้เป็นการคำประกันหนี้อันจะต้องชำระ ณ เวลาที่กำหนดแน่นอน จำเลยที่ ๒ จึงไม่หลุดพ้นจากความรับผิดชอบ(เนติ ๖๓)(ฎ.๕๐๐/๐๗)

๔) ม.๓๐๐

ฎ.๕๐๐/๐๗ การเพิ่มจำนวนผู้ค้ำประกันขึ้นหาทำให้ผู้ค้ำประกันคนเดิม
พ้นความรับผิดชอบ และ ค้ำประกันหนี้กรณีที่ถูกจ้างไม่ปฏิบัติหน้าที่ตัวแทน
ตามระเบียบของนายจ้างทำให้นายจ้างได้รับความเสียหายผู้ค้ำประกันยอม
รับผิดชอบเป็นการค้ำประกันหนี้ที่ไม่มีลักษณะจะต้องชำระ ณ เวลากำหนด
แน่นอนอันจะผ่อนเวลากันได้ จึงนำ ม.๓๐๐ มาปรับไม่ได้ (เนติ ๖๓)

ฎ.๑๑๒๔/๑๑ ฎูไม่กำหนดเวลาชำระหนี้ เอกสารที่โจทก์มีถึงจำเลยทั้งสอง
แจ้งกำหนดเวลาชำระหนี้ให้ทราบก็เพียงเป็นหลักฐานที่เรียกให้ชำระหนี้
ภายในเวลาที่โจทก์กำหนดไว้เท่านั้น จะถือเป็นหลักฐานว่าโจทก์จำเลยได้
ตกลงกำหนดเวลาชำระหนี้แน่นอนแล้วหาได้ไม่ แม้โจทก์ผ่อนเวลาให้แก่
จำเลยที่ ๑ ผู้เป็นลูกหนี้ จำเลยที่ ๒ ผู้ค้าฯ ก็ไม่หลุดพ้น (เนติ ๒๑, ๓๓)
ฎ.๓๑๕/๐๕ จำเลยที่ ๑ ทำ ส.ญ. กุ้ยืมเงินกับโจทก์ มีจำเลยที่ ๒ เป็นผู้ค้าฯ
ทั้งได้มอบเช็คของจำเลยที่ ๑ ลงวันล่วงหน้าให้โจทก์ถือไว้ แต่ ส.ญ.ยืม
มิได้กำหนดเวลาชำระหนี้ ดังนี้ เช็คที่จำเลยที่ ๑ ออกให้โจทก์ไว้ หาได้
เป็นการตกลงให้เป็นการกำหนดเวลาชำระหนี้ให้เป็นการแน่นอนไม่ แม้
ต่อมาจำเลยที่ ๑ จะได้ออกเช็คใหม่ลงวันล่วงหน้าต่อไปให้โจทก์ไว้แทน
เช็คฉบับเก่าก็ไม่เป็นการผ่อนเวลา ผู้ค้าฯ ไม่หลุด(เนติ ๖๗)(ฎ.๒๘๕๖/๕๘)

(๒) ผ่อนเวลา = จน.และ ลน.ตกลงให้กำหนดเวลาชำระหนี้ยึดออกไป และ
ให้มีผลว่า ในระหว่างผ่อนเวลานั้น จน.จะใช้สิทธิเรียกร้องฟ้อง ลน.ไม่ได้

- ส.ญ.กู้มีกำหนดเวลาฯ ลน.ออกเช็คลงวันที่ล่วงหน้า(วันครบกำหนดฯ)ให้ไว้
ต่อมาเช็คค้าง ต่อมา ลน.ออกเช็คฉบับใหม่ลงวันที่ล่วงหน้าไปอีก๒เดือนให้แทน
เมื่อ จน.ยังมีสิทธิฟ้องตาม ส.ญ.กู้ จึงไม่ใช่การผ่อนเวลา ผู้ค้าฯไม่หลุด(เนติ๕๔)

- ฎ.๑๒๔๒/๕๕ ลน.พูดขอผิดชำระอีก ๑ เดือน จน.บอกว่าไม่เป็นไรมาให้ครบ
การพูดด้วยปากไม่ผูกมัดว่าใน ๑ เดือน จน.จะฟ้องลน.ไม่ได้ ไม่ถือว่าผ่อนเวลา

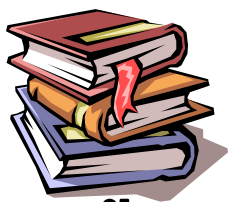
- ฎ.๑๑๓๓/๑๐ ลน.ทำหนังสือรับสภาพหนี้จะชำระภายใน ๑ เดือน เป็น
หนังสือที่ ลน.ทำขึ้นฝ่ายเดียว ไม่ใช่ ลน. และ จน.ตกลงกันให้ผู้ค้าฯ หลุดพ้น

- ฎ.๗๔๒/๐๗ ที่ จน.ไม่ฟ้อง ลน.เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระ ไม่ใช่เป็นการผ่อน
เวลาให้แก่ ลน.และการที่ผู้ค้าฯ เตือน จน.ให้ฟ้อง ลน.และ จน.ไม่ฟ้อง ก็ไม่ใช่
เป็นเรื่องผ่อนเวลาอันจะทำให้ผู้ค้าฯ หลุดพ้นจากความรับผิดชอบ(ฎ.๖๗๓๔/๕๓)

- ฎ.๓๒๔๔/๔๐ จน.มีสิทธิจะบอกเลิกสัญญาได้ แต่ไม่ใช่สิทธิดังกล่าว ปล่อยให้
เวลา ถึง ๒๘ เดือน ก็หาใช้กรณีที่ จน.ยอมผ่อนเวลาให้แก่ ลน.ไม่

(๒) ผ่อนเวลา

- ถ้าผู้ค้าฯ ตกกลางด่วยในการผ่อนเวลา ผู้ค้าฯ ไม่หลุด (ฎ. ๓๕๑๓/๕๑)
- ม.๓๐๐ ว.๒ ข้อตกลงที่ผู้ค้าฯ ทำไว้ล่วงหน้าก่อน จน.ผ่อนเวลาอันมีผลเป็นการยินยอมให้ จน.ผ่อนเวลา ข้อตกลงนั้นใช้บังคับมิได้ (เนติ๕๘)(พช๕๐)
- ม.๓๐๐ ว.๓ ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๕ ก.ค.๕๘ เป็นข้อยกเว้นของ ว.๒ ว่า ความใน ว.๒ มิให้ใช้บังคับแก่กรณีผู้ค้าฯ ซึ่งเป็นสถาบันการเงินหรือค้าฯ เพื่อสินจ้างเป็นปกติธุระ
- ม.๖๕๑ ว.๑ ตอนท้าย ...มิให้ถือว่าเป็นการผ่อนเวลาตาม ม.๓๐๐
- ม.๓๐๐ ใช้กับจำนองเฉพาะกรณีผู้จำนองเป็นบุคคลที่ ๓ (ม.๓๒๓)
- ถ้าตกลงกันถึงขั้นแปลงหนี้ใหม่ ผู้ค้าฯ หลุด (ฎ.๖๗๘๘/๕๒, ๖๔๗๓/๕๓)

๕) ม.๓๐๑

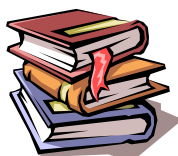
- หนี้ถึงกำหนดชำระ ผู้ค้าฯ ขอชำระ จน.ไม่รับ ผู้ค้าฯ หลุด
- ต้องเป็นกรณีหนี้ถึงกำหนดแล้ว ถ้าหนี้ยังไม่ถึงกำหนด ผู้ค้าฯ ไปขอชำระหนี้ จน.ไม่รับ ผู้ค้าฯ ไม่หลุด
- ผู้ค้าฯ ต้องพร้อมปฏิบัติการชำระหนี้ ไม่ใช่แค่พูดคุยขอชำระหนี้ (ฎ.๔๔๓๘/๕๐, ๓๒๓๒/๔๕, ๖๐๒๓/๔๘)
- ผู้ค้าฯ ขอชำระหนี้ จน.ไม่รับ ผู้ค้าฯ หลุด แต่ ลน.ไม่หลุด
- ลน.ขอชำระหนี้ จน.ไม่รับ ลน.ไม่หลุด และผู้ค้าฯ ไม่หลุด
- ม.๓๐๑ ใช้กับจำนองกรณีผู้จำนองเป็นบุคคลที่ ๓(ม.๓๒๓)

ฎ.๓๘๒/๓๗ จำเลยที่ ๓ คำฯ และจำนองที่ดินเพื่อประกันหนี้ตาม ส.ญ.กู้
เบิกเงินเกินบัญชีของจำเลยที่ ๑ ที่ทำไว้แก่โจทก์ไม่เกิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท
แสดงว่า จำเลยที่ ๓ มีเจตนา คำฯ และจำนองที่ดินเพื่อประกันหนี้ในวงเงิน
๔๐๐,๐๐๐ บาทเท่านั้น แม้จะปรากฏว่าโจทก์ยินยอมให้จำเลยที่ ๑ กู้เบิกเงิน
เกินบัญชีเกินวงเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท ก็ไม่ผูกพันจำเลยที่ ๓ ดังนั้น เมื่อครบ
กำหนดตามสัญญา จำเลยที่ ๓ มีหนังสือขอชำระหนี้ ๔๐๐,๐๐๐ บาท แก่
โจทก์พร้อมดอกเบี้ย จึงเป็นการขอชำระหนี้แก่โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้เมื่อหนี้
นั้นถึงกำหนดโดยชอบตาม ม.๓๐๑ ว.๑ แล้วเมื่อโจทก์ไม่ยอมรับชำระหนี้
จากจำเลยที่ ๓ ย่อมทำให้จำเลยที่ ๓ ซึ่งเป็นผู้คำฯ และผู้จำนองหลุดพ้น
จากความรับผิดชอบในการชำระหนี้ตาม ม.๓๐๑, ๓๒๓, ๓๔๔(๓)(เนติ ๕๖)

สถิติเนติ รวม ๔๘ สมัย จำนวนออก ๒๓ ครั้ง

- จำนวน ๑๓ ครั้ง ม.๓๐๒, ๓๐๕, ๓๐๘, ๓๑๐, ๓๑๒, ๓๑๕, ๓๒๔, ๓๒๕, ๓๓๐, ๓๓๒, ๓๓๓, ๓๓๔, ๓๔๒, ๓๔๔(๑)(๕), ๓๔๕, ๓๔๖
- จำนวน + คำ ๕ ครั้ง ม.๓๐๒, ๓๐๗, ๓๐๘, ๓๒๓, ๓๑๗, ๓๓๓, ๓๔๕
- จำนวน + ยืม ๒ ครั้ง ม.๓๐๗, ๓๒๘, ๓๔๔(๑)
- จำนวน + จำนวน ๒ ครั้ง ม.๓๒๖, ๓๒๗
- จำนวน + ยืม + คำ + จำนวน ๑ ครั้ง ม.๓๒๘

จำนอง

๑. บททั่วไป

๑) ลักษณะของ ส.ญ.จำนอง (ม.๗๐๒, ๗๐๓, ๗๐๕)

๒) ทรัพย์สินที่จำนอง (ม.๗๐๓, ๗๐๕, ๗๐๖, ๗๑๐)

๓) แบบและข้อความของ ส.ญ.จำนอง (ม.๗๐๔, ๗๐๗, ๗๐๘, ๗๑๑ - ๗๑๔, ๗๑๔/๑)

๔) ทรัพย์สินจำนองเป็นประกันค่าอุปกรณ์ด้วย (ม. ๗๑๕)

๕) สิทธิจำนองครอบทรัพย์สินจำนองเพียงใด (ม.๗๑๖ – ๗๒๑)

๖) สิทธิและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินจำนอง (ม.๗๒๒ - ๗๒๓)

๗) นำ ม.๖๘๑, ๖๕๑, ๖๕๗, ๗๐๐, ๗๐๑ มาใช้ตาม ม.๗๐๗, ๗๒๗

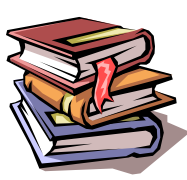

๑) ลักษณะของ ส.ญ.จำนอง

- (๑) ผู้จำนองเป็น คน.หรือ บุคคลอื่นก็ได้ (ม.๗๐๕)
- (๒) ผู้รับจำนองต้องเป็น จน.(ฎ.๔๔๓๖/๔๕, ๒๗๖๑/๔๕)
- (๓) เอาทรัพย์สินตราไว้เป็นประกัน (ม.๗๑๔) (ฎ.๔๕๖/๑๒)
- (๔) ไม่ต้องส่งมอบทรัพย์สินจำนอง (จะตกลงให้ส่งมอบก็ได้)
- (๕) ส.ญ.จะจำนองไม่มี (ฎ.๒๒๘๖/๓๘ (พช.๔๖))
- (๖) ประกันหนี้ที่สมบูรณ์ (ม.๗๐๗ + ๖๘๑)
(ฎ.๔๓๗๒/๔๕, ๑๖๐๔/๓๖, ๕๓๘๔/๔๘, ๑๕๗๕/๕๒)

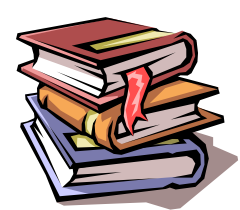
ฎ.๔๔๓๖/๔๕ ที่จำเลยจดทะเบียนจำนองที่ดินไว้แก่โจทก์นั้น
แท้จริงแล้วเป็นการจำนองประกันหนี้ที่จำเลยมีต่อ ล. โจทก์
ผู้รับจำนองจึงมีได้เป็น จน.ในมูลหนี้ที่จำเลยจำนองที่ดินเป็น
ประกัน ส.ญ.จำนองจึงไม่มีมูลหนี้ที่จำเลยต้องรับผิดชอบต่อโจทก์
โจทก์จึงบังคับจำนองแก่จำเลยมีได้ (ฎ.๘๑๗/๒๑) (เนติ ๖๐)

ฎ.๕๔๖/๑๒ จำเลยที่ ๒ ยอมผูกพันตนเองเพื่อประกันการ
ชำระหนี้ซึ่งจำเลยที่ ๑ เป็นลูกหนี้โจทก์โดยมอบโฉนดที่ดิน
และใบมอบฉันทะซึ่งลงชื่อแล้วให้โจทก์ไว้เพื่อจดทะเบียน
จำนอง เมื่อมีได้มีการจดทะเบียนจำนองให้ถูกต้องตาม
กฎหมาย สัญญาจำนองย่อมตกเป็นโมฆะ (ฎ.๑๐๖๔/๐๘,
๖๖๖๔/๕๖, ๑๖๗๗๖/๕๕, ๓๘๗๔/๔๘, ๒๘๘๗/๕๐) (เนติ๕๒)

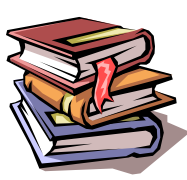
๑) ลักษณะของ ส.ญ.จำนอง

ฎ.๔๓๗๒/๔๕ การที่โจทก์นำเงินดอกเบี้ย ๖๐,๐๐๐ บาท ที่จำเลยค้างชำระซึ่งเป็นดอกเบี้ยที่คิดเกินอัตราที่กฎหมายกำหนดไปรวมเข้ากับต้นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ที่กู้ยืมนั้น แสดงว่าโจทก์และจำเลยมีเจตนาที่จะแบ่งแยกการกู้เงินออกเป็นสองส่วนคือ ๓๐๐,๐๐๐ บาท และ ๖๐,๐๐๐ บาท เฉพาะนิติกรรมกู้ยืมส่วนที่เป็นดอกเบี้ย ๖๐,๐๐๐ บาท เท่านั้นที่ตกเป็นโมฆะ ส่วนนิติกรรมการกู้ยืมในส่วน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ยังคงสมบูรณ์อยู่ จำเลยจดทะเบียนจำนองที่ดินเป็นประกันหนี้เงินกู้ในวงเงิน ๓๖๐,๐๐๐ บาท สัญญาจำนองดังกล่าวจึงมีผลบังคับได้ตามจำนวนหนี้ประธานที่สมบูรณ์คือ ๓๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อโจทก์บอกกล่าวบังคับจำนองแล้ว โจทก์ก็ย่อมมีสิทธิบังคับจำนองในหนี้ส่วนนี้ได้

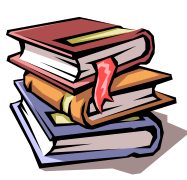
๑) ลักษณะของ ส.ญ.จำนอง

ฎ.๑๖๐๔/๓๖ จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ จดทะเบียนจำนองที่ดินเป็นประกัน
หนี้เงินกู้ของจำเลยที่ ๑ แม้การกู้ยืมเงินขาดหลักฐานตามกฎหมาย
ก็เพียงต้องห้ามมิให้ฟ้องบังคับคดีเอากับจำเลยที่ ๑ เท่านั้น เมื่อ
หนี้การกู้ยืมเงินระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๑ มีอยู่จริงและสมบูรณ์ตาม
กฎหมาย ย่อมมีการจำนองเป็นประกันได้ตาม ม.๗๐๗, ๖๘๑ เมื่อโจทก์
ยังมิได้รับชำระหนี้ โจทก์ย่อมบังคับเอากับผู้จำนองได้ (เนติ ๔๗,๖๖)

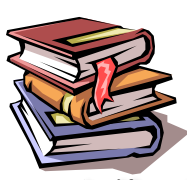
๑) ลักษณะของ ส.ญ.จำนอง

ฎ.๑๕๗๕/๕๒ แม้การจดทะเบียนจำนองและจดทะเบียนขึ้นเงินจำนองเป็น
ประกันหนึ่งจะทำขึ้นก่อนเวลาที่โจทก์จะส่งมอบเงินกู้ทั้ง ๒ จำนวนแก่จำเลย
ที่ ๑ ก็ตาม แต่ ม.๗๐๗ บัญญัติว่า “บทบัญญัติมาตรา ๖๘๑ ว่าด้วยค้ำประกัน
นั้นท่านให้ใช้ได้ในการจำนองอนุโลมตามควร” กล่าวโดยเฉพาะ ตามนัย
ม.๖๘๑ ที่ว่า หนี้ที่อาจเกิดขึ้นโดยสมบูรณ์ในอนาคตย่อมทำสัญญาค้ำประกัน
ได้ ดังนั้น เมื่อต่อมาโจทก์มอบเงินกู้ทั้ง ๒ จำนวนแก่จำเลยที่ ๑ หลังจากทำ
สัญญาจำนองกันดังกล่าวหนี้เงินกู้ในส่วนนั้นก็สมบูรณ์ การจำนองเป็น
ประกันการชำระหนี้ดังกล่าวล่วงหน้าจึงบังคับแก่กันได้ (ฎ.๕๕๒๕/๕๕)

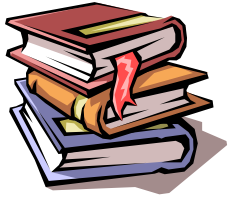
๑) ลักษณะของ ส.ญ.จำนอง

ฎ.๕๓๘๔/๔๘ ส.ญ.จำนองที่คืนมีความหมายแจ้งชัดว่า ส.ญ.จำนองที่คืนนอกจากจะประกันหนี้เงิน
ที่ ส. ได้กู้ไปจากจำเลยในขณะทำ ส.ญ.จำนองแล้ว ยังรวมถึงเป็นประกันหนี้ที่ ส. จะกู้ไปจากจำเลย
ต่อไปในอนาคตด้วย หาก ส.ญ.จำนองที่คืนมีผลผูกพันอยู่ โดยจำกัดวงเงินจำนองที่โจทก์จะต้องรับ
ผิดทั้งสิ้นไม่เกิน ๒๖๐,๐๐๐ บาท แสดงให้เห็นเจตนาของโจทก์ที่จะรับผิดในหนี้จำนวนดังกล่าว หลัง
จากทำ ส.ญ.แล้ว ส. ได้กู้เงินจำเลย ๕๐,๐๐๐ บาท ซึ่งยังไม่เต็มวงเงินจำนอง แม้จะได้ชำระหนี้ดังกล่าว
ให้จำเลยครบถ้วนแล้ว แต่เมื่อโจทก์และจำเลยไม่ได้ตกลงเลิก ส.ญ.จำนอง ส.ญ.จำนองยังมีผลผูกพัน
อยู่ไม่ระงับสิ้นไป ต่อมา ส. ได้กู้เงินจำเลย ๑๓๐,๐๐๐ บาท ซึ่งไม่เกินจำนวนวงเงินที่โจทก์จะต้องรับ
ผิดต้องถือว่าหนี้กู้เงินครั้งหลังเป็นหนี้ในอนาคต ส.ญ.จำนองซึ่งเป็นหนี้อุปกรณ์ย่อมครอบคลุมถึง
หนี้กู้ยืมเงินครั้งหลังอันเป็นหนี้ประธานด้วย หากจำเป็นต้องไปจดทะเบียนจำนองใหม่อีก (เนติ ๖๔)

๑) ลักษณะของ ส.ญ.จำนอง

ฎ.๑๕๕๒/๔๕ แม้ ส.ญ.จำนองระบุว่า จำนองเป็นประกันหนี้ซึ่งจำเลยผู้จำนอง มีต่อธนาคารโจทก์ผู้รับจำนองในเวลานี้หรือที่จะมีขึ้นใหม่ในภายหน้าก็ตาม แต่ เมื่อนี้ตาม ส.ญ.กู้ยืมเงินซึ่งเป็นหนี้ประธานที่มีการจำนองเป็นประกันได้ระงับ สิ้นไปโดยจำเลยชำระเงินกู้ให้โจทก์ครบถ้วนแล้ว ส.ญ.จำนองซึ่งเป็นหนี้อุปกรณ์ ย่อมระงับไปด้วยตาม ม.๗๔๔(๑) ทั้งในการทำสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีโจทก์และ จำเลยก็มีได้ระบุไว้ในสัญญาดังกล่าวว่ามีการจำนองเป็นประกัน กรณีต้องฟังว่า โจทก์และจำเลยมิได้ตกลงให้นำสัญญาจำนองที่ดินมาเป็นประกันหนี้เบิกเงินเกิน บัญชี โจทก์จึงไม่มีสิทธิบังคับจำนองที่ดินเพื่อชำระหนี้เบิกเงินเกินบัญชีได้ (ฎ.๑๘๗๒/๓๑ (เนติ ๔๖) ,เทียบ ฎ.๑๐๒๓/๔๘ (เนติ ๖๒))

จ บ